

Overweging : Feest van de Heilige Familie

Thema: Aan God toegewijd

Lezingen: 1 Samuël 1,20-22.24-28 en Lucas 2,41-52

Zondag 29 december 2024

Marleen Kremers

Laatst was ik met Paul, mijn partner, bij zijn tante. Ze was aan het opruimen geweest en had nog wat foto's gevonden van Paul toen hij klein was. Dat was leuk om te zien, Paul en zijn zusje samen aan het spelen, cadeautjes uitpakken met Sinterklaas en samen in het bos.

We namen de foto's mee naar huis en bewaarden ze bij het album dat Paul heeft van zijn jonge jaren. Het viel me op hoe weinig foto's er eigenlijk waren van zijn kindertijd. Ikzelf heb er ook niet zo heel veel. Wat een enorm verschil met de kinderen van nu. Ik wed dat de meeste kinderen van de eerste week na hun geboorte al evenveel foto's hebben als wij van onze gehele kindertijd. Foto's, filmpjes, alle momenten worden zorgvuldig vastgelegd met de mobiel.

Ik moest hieraan denken omdat we in de Bijbelverhalen die we vandaag horen op deze zondag van de Heilige Familie, zo weinig informatie krijgen over de kindertijd van zowel Samuel als Jezus. Je zou denken dat de verhalen rondom deze bijzondere figuren, zeer uitgebreid zouden zijn, zoals de vele foto's van vandaag. En dat er ook veel over hun families en het gezinsleven te lezen valt. Maar niets is minder waar. We zullen zelf de missende informatie van Samuel en de Heilige Familie moeten invullen. In de hoop en het vertrouwen dat Maria en Jozef zich liefdevol over Jezus ontfermd hebben en hij veilig en vrij kon opgroeien. Van Samuel kunnen we maar hopen dat hij het redde als klein kind in de tempel, ver weg van zijn ouders. Maar ook hij groeide voorspoedig op, zo staat er te lezen in het volgende hoofdstuk.

Laten we eerst kijken naar de familie van Samuel. Zijn vader komt uit de stam Efraïm, één van de 12 stammen van Israël. Zijn moeder is een vrome vrouw die aanvankelijk onvruchtbaar was. Maar door haar intense gebed tot God werd ze uiteindelijk toch zwanger. Ze had beloofd om dit kind aan God te wijden. Toen Samuel geboren was en ze hem geen borstvoeding meer gaf bracht ze hem naar de tempel en liet hem daar achter bij de priester Eli. Vanaf dat moment woonde Samuel in de tempel en kwamen zijn ouders hem één keer per jaar opzoeken, tijdens de jaarlijkse gang naar de tempel om te offeren.

Een schattig detail vind ik dat zijn moeder ieder jaar een nieuw manteltje

voor hem maakte, dit staat verderop in het verhaal te lezen. Dat vind ik dan weer heel liefdevol.

De afkomst en het verhaal van Jezus kennen we inmiddels goed, we hebben het afgelopen dinsdag weer gehoord in de kerstnacht. Van de jeugd van Jezus weten we weinig tot niets. Alleen dit verhaal van Lukas vertelt ons iets over zijn jonge jaren. Maria en Jozef gingen zoals ieder jaar met Jezus naar Jeruzalem om Pesach te vieren. Het was een jaarlijkse grootse pelgrimstocht, een hele karavaan met familie en vrienden. Het is op de terugweg met karavaan dat ze beseffen dat ze Jezus kwijt zijn en ze draaien onmiddellijk om, om hem te zoeken. Uiteindelijk vinden ze hem pas als ze helemaal terug zijn gegaan naar de tempel, waar Jezus met de leraren in gesprek is.

Wat een verhaal. Tegenwoordig zouden we dan meteen een amber-alert uitsturen. Dan komen al die foto's natuurlijk weer van pas. Maria en Jozef zijn hun zoontje drie dagen kwijt! Helemaal verslagen vinden ze hem uiteindelijk in de tempel. Maria spreekt hem aan op zijn onverantwoordelijke gedrag. Maar hij wimpelt hen af: je wist toch dat ik in het huis van de Heer moest zijn? Toch gaat hij braaf met zijn ouders mee en is onderdanig aan hen. Tot zover de jeugd van Jezus.

Dit zijn dus de verhalen van de zondag van de Heilige Familie. Een beetje gek misschien, omdat de verhalen eigenlijk niet echt over familie gaan. Deze feestdag bestaat ook nog niet zo lang, pas sinds 1920. Toen vond de Paus het een goed idee om een speciale dag te hebben waarin het belang van families centraal stond. Het voelt voor mij een beetje geforceerd, vooral zo nog geen week na de geboorte van Jezus. Op internet valt te lezen dat het ook lastig was voor de Paus om de juiste lezingen te kiezen voor deze dag, dat kan ik me voorstellen! Uiteindelijk heeft hij gekozen voor de lezing van Samuel en deze dus uit Lukas, omdat daar te lezen valt de Jezus onderdanig was aan zijn ouders. En dat is natuurlijk weer een zeer deugdelijke eigenschap voor kinderen in onze tijd.

Laten we op deze dag van de Heilige Familie ook denken aan alle kinderen die geen fijne, heilige familie hebben om in op te groeien. We kennen ongetwijfeld dit soort situaties, misschien wel dichterbij dan we zouden willen. En bidden dat deze kinderen liefdevol worden opgevangen door andere mensen in hun omgeving. Eigenlijk zo'n beetje zoals het met Samuel ging. Al mogen we dat natuurlijk eigenlijk niet met elkaar vergelijken. Maar je kind achterlaten in de tempel zodra hij geen borstvoeding meer nodig heeft lijkt toch ook niet echt gepast op deze familie dag.

Wat gaan wij doen op deze familie dag? Nog eens extra aandacht besteden aan onze eigen families? Of misschien extra denken aan kinderen die geen fijne familie hebben?

Misschien denken we ook wat meer terug aan onze eigen jonge jaren, al dan niet met foto's erbij. Wat betekende onze familie op dat moment voor ons? En hoe is dat nu? Het zijn vast niet alleen maar zoetsappige afbeeldingen zoals die van Jozef de timmerman en Maria die vroom toekijkt.

Wat hebben we geleerd van onze ouders? Waar zijn we dankbaar voor, ondanks alles? Laten we daar nog eens over nadenken op deze dag van de Heilige Familie.

Tot slot wilde ik nog even teruggaan naar onze beide jongens, Samuel en Jezus. Waar we niet veel van weten maar wat er wel over hen geschreven staat is: ze werden wijzer met de jaren en steeds geliefder bij God en de mensen.

En die woorden wens ik alle kinderen toe, alle families en ook jullie allemaal. Wat is er nou mooier dan steeds geliefder te worden bij je medemensen en bij God?